

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: Csütörtökön és Vasárnap.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

Vásároljunk csak hazai ipar terméket. Azt a kereskedőt, a ki Magyarországon előállítható árukat külföldről szerez be, — ne támogassuk. Azon kereskedő hirdeteit, ki üzletét hazai árukkal szerelte fel, a legolcsóbb áron közöljük.

Nyílt válasz sokaknak.

(Vége.)

Nem személyekről beszélt Kossuth, hanem arról, hogy a magyar királynak, miután ez osztrák császár is más érdeke is van, nemcsak Magyarország érdeke. És ezen más érdekek megvalósítására ott van neki ami hadseregünk ott van neki ami pénzünk, ott van neki ami külpolitikánk is. Állítsuk helyre az állami önállóságot, hogy ami pénzünk, ami hadseregünk arra a más célra, annak a más célra a megvalósítására ne szolgálhasson.

Ha 1867-ben megmarad a nemzet az 1861-iki feliratok alapján és a pillanatnyi jólét tállenségeért oda nem adják a nemzet szent örökségét. Kossuth Lajos összeférhetetlenségi elmélete megdőlt volna már akkor önmagában.

TÁRCA.

Kirándulás Fiuméba.

Irta: **Kris Kris.**
(Folytatás.)

Még másnap is nyögte a virtusságnak — fájdalmait. Nem magyarnak való a békaporonty.

Elfáradozva és eltikkadva vonultunk delelőre és utána pihenőre. — A vendéglők konyhája kielégítő és nem is valami drága volt; csak a kiszolgálás valahányos, gyarló, ami általános minden nagyobb vendéglőkben már lehet egészen jó, és zsirral készített eledelt kapni, míg a magánházakban egészen olaszos a konyha. Meghalnánk mellette éhen.

Este ismét találkozás az Adamich-korzon. Fényes kivilágítás, kellemes térzene és gyönyörű olasz hölgyközönség. — Nagy gyönyörrel néztük ezen ideális szépségeket. Fiume büszke lehet hölgyeire. Mással is vannak szép nők, de Isten tudja, ezek olyan különösen, fenségesen szépek, mintha nem is volnának emberi alakok, hanem valami lengő szellemi bábok.

Fiume még nem Olaszország, de nagy részt olasz nép lakván benne, beszélhetünk az olasz szépségekről, az olaszok hazájáról, hol nyíjas kék az ég, enyhe a fuvallat, gyönyörű a dallama, tökéletesek a művészi alkotások és idealisan szép a

De a törvényhozás többsége. magunkévá tettük mi, a függetlenségi párt — ezt az álláspontot, és fen fogjuk azt tartani mindaddig, míg nemzet és király teljesen meg nem értik egymást. Kossuth maga mondja, hogy mi, függetlenségi párt nem tehetjük az ő politikai religiójának ezt a hitágazatát — az összeférhetetlenséget — magunkévá. Nem volna értelme, hogy mi ezt magunkévá tegyük.

Az 1848-iki alapon a nemzet megelégedésére való kiegyeztetetése vagy ki nem egyeztetetése olyan kérdés, mely gyakorlatilag, végérvényesen még nincs eldöntve.

Annak eldöntése ami feladatunk. Nemzet és király egyetértése fogja azt eldönteni.

Nekünk önálló magyar hatalmas államot kell itt teremtenünk, mely a legjobb baráti viszonyban és szövetségben legyen Ö felsége többi országaival és tartományai-val, de mégis úgy, hogy ha a beláthatlan jövő bármi új alakulásokat mér ki ezen országok számára, Magyarország mindig elég erős, egységes és független

hatalom legyen, mely egymaga is képes a Habsburgok koronáját fentartani.

Mi egy önálló magyar birodalmat akarunk itt teremteni, mely befelé egységes, kiféle erős és hatalmas legyen, mely felséges urunk és királyunk többi országainak boldogulhatásukban, ha kell támaszuk, ha kell, védelmük legyen.

Ez oly dicső feladat, hogy nekünk ebben támogatónk nem lehet más, mint maga a király. A nemzet és király egyforma érdeke, hogy törekvésünket siker koronázza.

És mi rendületlenül bizunk e sikerben. Rendületlen bizunk állami függetlenségünk visszaszerzésében királyunk uralkodása alatt, dacára ezen képviselőházi többségnek, mely az ország sorsát kezében tartja.

Ennek a képviselőtestületnek 33 évi története csakugyan azt bizonyítja, hogy ezzel Magyarország állami önálló függetlensége inkompatibilis. Sohasem emelte még fel szavát, mikor a nemzeti jogok visszaszerzéséről volt szó: mindent eltűrt, mikor a nemzet mel-

— Igaza van, segíti Kereszturi Juliska.

— Tehát quitek vagyunk?

És felkerekedvén a karaván, megszaporodva olasz tanítókkal és nőekkel, és elmentünk „S c h e n k“ kávéházba. Egyedüli kávéház, mely egész Fiumében magyar felirattal van ellátva, a hol nagy örömkre cigány banda fogadott. A jó magyar zene bűbajos dallama végig futott idegzetünkön. És mulatunk bele a késő éjszakába. — Pardon, nem, csakis tizenegy óráig. — Tizenegy óra után a cigány honá alá csapja a hegedűt és megyen — aludni; tizenkét órakor pedig a vendéglős maga is. — Tizenegy órakor a rendőr már ott setten a kávéház előtt, s ahol zenét hall, legott beszól. Nagyon üdvös rend!

Másnap kirándulást tettünk fel a közeli Tersatto hegyre, honnan végtelen gyönyörű kilátás nyílik a kéklő tengerre s a szomszéd Isztriai hegyekre és Buccari felé.

Tersatto Fiumének fellegrára massiv, jókarban levő erős falakkal, őrtornyokkal és kolostorral, melynek sirboltjában nyugszanak — állítólag — a Wesselényi özszeesküvés miatt Neustadtban 1671. ápril 30-án lefejezett gróf Frangepán Ferencnek hamvai, kinek fejét csak a harmadik csapásra vehette le a rettenetes bakó.

Azután kirándultunk a b b a z i á b a hajón. Csak 60 fillér a viteldij térti jeggyel. Vigan és a himnusz hangjai mellett éreztünk oda

női nép. Nem esoda tehát, ha oly tökélyre emelkedett a művészete, festészete, szobrászata, költészete; nem esoda, ha ott ragyogott Rafael, Michel Angelo, Dante, Petrarca és más jelesek. Bűbajos haza, ideális nők — kész a költészet!

Az Adamich-korzon ismét zsbongó, nyüzsgő élet van. Örömmel láttam, hogy magyar nők olaszokkal karonfogva sétálnak; magyar nőkkel barátságosan, kedvesen társalognak. Bátran mondhatom, a két nemzet egybe forrott. — Az olasz nők nemesak szépek, de kedvesek, barátságosak, műveltek s nagyon leereszkedők. Ide haza ily őszinte, bizalmas társalgást nem láttam; de láttam, hogy egyik tanítónő a másikat tetőtől talpig lenézte, pedig mindkettőnek 400 frt a fizetése. — Magyar góg!

Elfáradtan ültem le egy hosszú asztalhoz.

— Hát maga hol bujkál? egész este keressük, szól elem állva a kedves kis Annuska.

— Lehetetlen, hiszen én keresem kegyeteket.

— Füllent, évelődik Annuska; hiszen láttuk, hogy udvarolt a fekete ruhás szép özevgynek, meg a pici szökének; majd megette őket. Persze, a szép olaszok az elsők. Most mi maradhatunk?!

— És a szép olasz maestro-k? viszonzám. Ugyanazt mondhatom én is magácskának. A szegény magyar tanítót már nem is ösmerjük. Csak a csinos olaszra kandikálunk. Ugy van-e?

tóságán csorba esett. Érzéketlenné vált az állami önállóság iránt, megfejtkezve a multról nem törődve a jövővel.

Saját hatalmát félti csak, különben meghunyászkodó határozatlan, bátortalan egész a gyávaságig.

Hazája iránti kötelességet, királya iránti szeretettel nem tudja férfias komolysággal és határozottsággal egybekötni. Azt hiszi, királya iránti hűségét csak úgy lehet kimutatni, ha elveit feladja, meggyőződését letagadja s megalkodik a porig. Azt hiszi, a nemzet jogos igényeit nem szabad a trón előtt hangoztatni, mert azáltal saját önző igénye veszélyeztetik. Azt hiszi, hogy az igaz szó, kemény szó, kemény szóval pedig bevágja politikai szereplésének az utját. Azt hiszi, hogy uralkodójának kegyét csak úgy nyerheti meg, ha szolga lesz, nem gondolva meg azt, hogy éppen ezzel a szolgálai gyávasággal két rendbeli árulást követ el: elárulja a haza és a korona legszentebb érdekeit.

Jaj pedig annak az országnak, melynek sorsa gyáva emberek kezébe kerül. Politikában legerősebb fegyver a bátorság. Még ott is eredményt mutat, ahol nincs jogalap, nincs igazság. Hát még ott, hol a nép jogaira és igazságaira hivatkozhatni, mint nálunk. Ott a politikai bátorság mindenható. De mi gyávák vagyunk, mitőlünk nem fél senki. Mi csak lármázni tudunk, de ott elhallgatunk rögtön, mihelyt más jobban lármázik. Ausztria jobban lármázott a kvóta kérdésben és győzött, mi fizetünk. Azt hittük csak egy bőrünk van és kettőt huznak le rólunk.

Abbazia már osztrák területen van, az Istria hegyység lenyuló lábánál s a Quarnero öböl szélén, gyönyörű szélvédett helyen. Ember vastagságu oleanderek, olajfa, mirtus, babér itt már szabadon nőnek. — Abbazia egy darabka föld: a paradicsomból. Természet és művészet alkotta azzá. Szép villák, árnyas sétányok mindenfelé. Kirándulók és üdülő betegek kedvenc mulató helye. A tenger itt jó darabon sekély, sima homoktalajjal, kedves, langyos vízzel. — Jtt vannak a tengeri szabad fürdők, melyekben nők és férfiak közösen fürödnek.

— Szent Isten! az lehetetlen állt fel Amália nagysám, fülig elpirulva. Az botrány, azt nem hiszem, míg nem látom, És Amália nagysám egy kis fél óra mulva saját szemével győződött meg a valóságról, sőt maga is megfürdött — a férfakkal együtt, és nem leve semmi baja. Nálunk botrány lenne — ott az a módi.

A keserű, sós vízben igen kellemes a fürdés; apró halak környezik az embert, s várják a kifli morzsalékokat, melyet mohon kapkodnak el; tisztán láthatni fenekén a tengeri növényeket, apró csigákat. A fürdés csak egy óráig tarthat, és 60—80 fillér egy jegy ára. A fürdés helye mindenféle tornaeszközzel van ellátva, melyeken igen kellemesen mulatnak a a fürdőzők.

Midőn este felé visszatértünk, a kikötő hajóit Fiume jelesebb épületei, palotái, utcái gazdagon fel voltak lobogozva.

Caesar a világhuralmat, Washington a szabadságot, Bismarck és Cavour a nemzeti egységet megteremthették volna e, ha mindig az óvatosságot, a lemondást, a türelem és varakozást ajánlgatták volna a népnek? Soha. De nem is tették, hanem azt mondták; aki élni akar, annak meg kell tudni halni is.

Ez a többség nem tud meghalni, Élni azonban akar. A választó közönségtől függ most, hogy meghaljon.

Kivihetetlennek mondják a függetlenségi párt elveit. De hát mért volna kivihetetlen? Próbálta már valaki harminczhárom évi alkotmányos életünkben ezt keresztül vinni? Harminczhárom év óta kilencszer kérdezte már meg királyunk — választásokkor — a nemzetet: van-e valami kívánni valótok, szoljatok! Az ország mind e kilenczer azt válaszolta: köszönjük felséges uram, nincs semmi kívánni valónk, meg vagyunk mindennel elégedve, úgy amint van. És mindig ugyanazt a többséget küldte az országgyűlésbe. Micsoda örült házugság tehát azt mondani, a függetlenségi párt elvei kivihetetlenek, mikor annak keresztülvitelét 33 év óta soha sem kérte a nemzet képviselőinek többsége!

Bécs városa megválasztotta Luegert polgármesterévé. Ő felsége nem hagyta helyben a választást. Talán azt mondták erre a bécsiek: Lueger megválasztása kivihetetlen, hagyjuk abba. Dehogy mondták. Megválasztották Luegert másodszer is Ő felsége ismét nem hagyta helyben a választást. Talán azt mondták erre a bécsiek: hiszen ez a választás keresztül vihetetlen, hagyjuk abba.

A hajók árbocai, kötelei tömérdek tarkabarka zászlókkal s más tengeri jelvényekkel valának diszitve. Az Adamich-téren, egyik tetőről a másikra áthuzott kötelén óriás magyar és fiumei zászlók lengtek közöttük a kiesi angol-zászló.

Büszkén dobogott szívem, midőn a fenséges Trikolort, hazámnak dicső lobogóját a hatalmas Albion jelvénye mellett láttam. Ugy hiszem, erre büszke volt minden magyar.

Óriás embertömeg lepte el a kikötőt. Olaszok kegyetlen kiabálással kínálták a limonádét, meg a fagylatot. A nap égetően sütött, a hőség kiállhatatlan. De azért a tömeg nem tágitott. Nem mindennapi látványosságot várt. Mi is nagyon izgatottak voltunk.

Az Adamich-molon egy diszszázad katonaság állott föl bandával és harci vihar-tépte zászlójával, szemben a lenyugvó nappal, mely ugyancsak megizzasztotta a vitézeket. — Tábornokok és törzstisztek sörög-forogtak. A fényképező ugyancsak igazgatta masináját, csinálta a felvételeket.

Egyszerre sűrű, fekete füstfelleg emelkedett föl, mintha a Quarnero égett volna. Szép rendben, s méltóságteljesen közelgett a hatalmas Anglia rettenetes tengeri hadának egy kis része. A mint horgonyt vetettek a tengeri szörnyek, elkezdettek bömölni a rettenetes ágyuk, melyek elszorják a gyilkoló golyókat 18 kmeterre, vagyis mint Kikindáról Szajánra, Kis-Oroszra; az angolok köszöntését a mi

Dehogy mondták. Megválasztották Luegert harmadszor is és Ő felsége ekkor látván, hogy ez komoly, elhatározott akarata a népnek, mint alkotmányos fejedelem kötelességének tartotta a nép kívánságát teljesíteni és megerősítette Lueger megválasztását és azóta Bécs városának polgármestere.

Határtalan szemérmertlenség volna tehát az mondani, hogy amit mi kívánunk, komolyan és határozottan azt Ő felsége nem fogná helybenhagyni. Előre azzal gyanusítani uralkodónkat, hogy szigoruan alkotmányos érzelmű, mint osztrák császár, de nem lenne szigoruan alkotmányos érzelmű mint magyar király. Ez hazugság. Gyalázatos hazugság. Ne higyjünk azoknak, kik így beszélnek. Amitők.

Igaz, a hitfogyatkozás napjait éljük. De Istent hívjuk tanunak, hogy nekünk van hitünk, mi hiszünk a függetlenségi eszmék győzedelmében.

A hit azonban magában véve nem elég. Tenni is kell. Hit csak úgy üdvözít, ha tettel együtt jár.

A tett most a választók dolga lesz. Alljanak az 1874-iki vagy álljanak az 1884-iki függetlenségi program alapjára — mindenki oda, hová keblének istene vezérli — csak az ország állami függetlenségének legyenek tántoríthatlan hivei, akkor Madarász József képviselőt ott fogjuk találni, magunk között mert neki is az a programja:

— Magyarország legyen önálló független állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intézze ügyeit.

Igaz, régi nóta. De a „Miatyánk“ még régiebb és mégis el-

ágyunk viszonozták. — A nagy bömbölés a tengerből félelmesen visszhangzott.

A kikötő vize most rettenetesen élénk leve. Csinos gőzösök futottak jobbra-balra, majd apró csolnakok, hat pár matróz által hajtva, gyorsan siklottuk erre-arra.

Egy ilyen kis lélekvesztőből szállott partra a hatalmas admirális Berresford, ki tetőtől talpig egyszerű fehér ruhába volt öltözve. A tépett katonai zászló meghajolt előtte, a zenekar rákezde az angol himnusz, majd az osztrák Gott erhaltet. Ettől fogva özlönlött az angol-katonaság, nem sokára megtelt velük az Adamich-tér.

Mi elmerülve bámultunk az apró, bajusztalan népséget, mely semmi katonai fegyelmet nem tartva, csatangolt füstölve rövid száru boldogbibájából. Egyik maliciósus kartársam a következő megjegyzést tette:

— Apró népség, a javát lepuffogtatták a burok.

— Jaj, de csunyak ezek az angol katonák, csupa lisztes zsák és fabábu, jegyzi meg csipősen Kikindai Mariska.

— Szébb a magyar baka, mondja a kedves kis ovónó.

— Hát még a nyalka huszár, vág közbe Juliska. Egy szál huszár többet ér, mint egy egész ilyen armádia.

— De jó, hogy nálunk nincs ilyen gyermek-katonaság, jegyzi meg Annuska, nem lenne érdemes az ablakot kinyitni — utánok.

(Vége következik.)

imádkozzuk mindennap. Amaz a mi politikai hitvallásunk miatyánkjá, hangoztassuk mindennap, míg be nem teljesül.

Csávolszky Lajos.

Sváb viszi a szászat. Érdekes eset történt e napokban Bács-Bresztovác községben, hova Steinacker Ödön szász agitátor és két társa avégből mentek, hogy az ottani német ajku lakosságot a szász eszméknek megnyerjék. Steinacker és társai ugyanis, miután előbb Ujvidéken a szerbekkel próbáltak szerencsét, ennek meg-hiusulása után elindultak a Bácskába, hogy e svábok által lakot helységeket felkeressék.

Megfordultak Futakon, Jarék, Gaj-dobra, Bulkesz, Cservenka, Szivac, Ó Kér, Veprovác községben. Mindenhol összehívták a svábokat a koresmába és ott tartottak nekik izgató beszédeket a nemzetiségek elnyomásáról és a magyarok jogfosztásairól. Végül pedig arra hívták fel a svábokat, csak tartozzanak a szász nemzetiségi eszmék kivívásához.

Bulkeszen már megzavarták a népgyűlést, a mennyiben a nép maga megakadályozta Steinackerert abban, hogy beszédjét megtarthassa. Mind ez azonban nem riasztotta vissza Steinackerert és társait, folytatták utjokat, mignem e hó 19-én megérkeztek Bresztovácra. Zányi Felix, a község jegyzője figyelmeztette ugyan az érkezőket, hogy ott nincs talaja a nemzetiségi izgatásoknak, mindennek dacára Steinacker mégis megtartotta beszédét a nagykorosmában összegyűlt emberek előtt. Ez alkalommal egy öreg sváb, Wittmann Ferenc kijelentette Steinacker előtt, hogy ők ugyan svábok, de magyar svábok és nem akarnak semmiféle mozgalomban résztvenni. Ezután széteszlottak a úepeik és Steinackerék is aludni mentek.

Éjfél után három kocsi allott meg az avenue udvarán, hol a szászok szállva voltak. A kocsiról két-két sváb szállott le, ezek felköltötték Steinackeréket azzal a kijelentéssel, hogy öltözködjének azonnal, majd elviszik őket. Steinacker tiltakozott ezen erőszakos utaztatás ellen, de a svábok kijelentették, hogyha nem indulnak, nem állnak jót az életükért. Erre aztán a svábok felpakolták a szászokat a kocsikra — mindegyik kocsira egy szász és két sváb ült s aztán elhajtattak Hódságh felé. Mikor a község közelébe értek, ott lerakták őket a kocsiról, megmutatták nekik a vasuti állomást, honnan még hajnalban utnak is indulhatnak. A svábok azután visszahajtottak, a szászok pedig elutaztak Ujvidék felé, honnan, mint értesülünk, egyenesen hazafelé vették utjukat. Így tették ki a hazafias svábok a szászok szűrét: (Magyar Szó.)

Törvény

a nép egészségéről.

Nincsen sem kolera, sem tifusz, sem egyéb gonosz járvány — s csodálatos! — egyszerre hire kelt, hogy új törvény készül a közegészségről. Azért csodálatos, mert nálunk csak akkor kerül szóba valamely üdvös re-

form, amikor nyakunkon van a nagy baj, melytől a reform megmentett volna bennünket. És ha elmúlik a baj, könnyelműen térünk napirendre fölötte és a reform eszméje rohamos gyorsasággal sülyed a feledés tengerébe, ahonnan csak akkor rántjuk elő ismét, amikor már nyakunkon van a baj!

Most azonban nincsen baj, mégis actualis lett a közegészség államosításáról szóló törvény alkotása s ez arról győz meg bennünket, hogy most végre megvalósul egy nagyfontosságú intézmény, amelyre már hosszú-hosszú idő óta égető szükség van Magyarországon. A készülő törvény természete ez: A körorvosokat államosítják. A körorvosokat nyilvános pályázat útján a belügyminister nevezi ki. Fizetésük, melyet az állampénztártól kapnak 1200 korona, ezenfelül működési pótlékot is kapnak, melylyel együtt azonban össz-javadalmazásuk a 4200 koronát nem haladhatja túl. A körorvosi látogatások rendelési, valamint fuvardíjait a miniszter állapítja meg. A körorvos, ha székhelye a legközelebbi gyógyszerértől 7 kilométernél nagyobb távolságra esik, kézi gyógyszerért tartani köteles. Minden községben, melyben 4000-nél több lakos van körorvosi állást rendszerezsíteni, 6000 lakost meghaladó községben minden 6000 lakosra 1 körorvos alkalmaztatik. 4000 lakósnál kevesebbet számláló községekből a helyi viszonyok tekintetbe vételével közegészségügyi körök alakíttatnak, mely körök lakossága azonban a 12,000-et meg nem haladhatja. Oly községek, a melyek a helyi viszonyoknál fogva a szomszédos községekkel közegészségi körben nem csoportosíthatók a községi orvosi szolgálat ellátása tekintetéből, kivételesen a hozzájuk legközelebb eső 4000 lakósnál többet számláló mezővároshoz, vagy községhez csatolhatók. Meghatározza a tervezet, hogy a törvényben kreálandó körfőnököknek, melyek az egészségügyi s egyéb teendői. A körorvos községi segédzemélyzete a szülésznő és halottvizsgáló, megjelölésénél a körorvost előzetesen meg kell hallgatni. A községek kötelesek a körorvos részére alkalmas lakásról gondoskodni és azt esetleg új építés által létesíteni,

Mint látjuk ez a tervezet igen helyesen és okosan gondoskodik arról, hogy mindenütt mindenkinek orvosa legyen Magyarországon. Az orvosi kar, mely mind hangosabban panaszkodik méltánytalan és sanyaru helyzete fölött, bizonyára örömmel üdvözli ezt az új törvényt, mely egy csapással végét fogja vetni az orv-snyomornak. De az ország közegészségügye nemcsak az orvosok kellő ellátásáról és alkalmazásából áll. A cél megvalósítása még számos nagy feladat kivételét igényli. Első sorban áll ezek között a köztisztaság, úgy az utcán, mint a lakóházakban. Szigorú, precíz ellenőrzést igényel nem annyira az orvosok, mint inkább a hatóság részéről a köztisztaság fentartása Gyökeres reform segíthet csak ezen a téren.

Itt vannak aztán a kórházak, ezek között első sorban a közkórházak, melyeket — dicséretükre legyen mondva sok törvényhatóság, város és község a

legnagyobb erőfeszítések árán tud csak főtartani. A közkórházak annak a néposztálynak állnak szolgálatára, a mely elsősorban igényli a közegészségügy államosítását. A szegény emberek. S éppen ezért alig lehet közegészségügy államosítását elképzelni anélkül, hogy állam, ha nem is államosítja, de mindenesetre hatalmas támogatásában részesíti a közkórházakat. Ez egy nagy fontosságú tétele a kérdés megoldásának. A közkórházak 80%-ének hiányos a helyisége, berendezése ápoló és orvostestülete, s ezenfelül a napi ápolási díjak oly annyira fel vannak már csigázva, mint akár Budapest egyik, másik magánjellegű kórházába. Ez nagy hátránya a közegészség ügyének, oka pedig az, hogy a községek, városok és törvényhatóságok szegények ahhoz, hogy modern megfelelő közkórházakat rendezzenek be és tartsanak fenn. Az államosításnak bizonyos határig ki kell terjeszkednie a kórházak ügyére is, mert enélkül csak félmunka lenne az új törvény.

HIREK.

Hatéves művészno hangversenye.

Adeline de Germain, a kis bukaresti zongora-hercegnő még csak hatéves, de művészno pályáján már is annyi babért aratott, hogy bármely megrokkant művész megirigyelhetné, ha egyáltalán lehetne erre a mosolygós fekete szemű csodababára irigy szemmel tekinteni. A merre csak járt, mindenfelé csodálat, tomboló lelkesedés kísérte zongorajátékát, s a hírlapok valóságos dicsőítő himnuszokat zengtek fenomenális zenei tehetségéről. Hódító körútjában a csodababa városunkat is fölkereste, s f. h. 27-én, csütörtökön a „Nemzeti Szálloda“ nagy termében hangversenyt rendez. E ritka műélvezetre föl hívjuk városunk zenekedvelő intelligens közönségének a figyelmét. A koncerten a szép kis művésznővel együtt közreműködik atyja, Kneisei Antal hírneves hegedűvirtuóz is, a kinek brillians játékával a párisi Figaro is a leghizelgőbb elismerés hangján nyilatkozott. Az előadás kezdete: este 8 óra. Belépődíj: 4, 2 és 1 korona. Jegyek előre váltathatók Pentz kereskedésében.

A hangverseny műsora:

I.

1. Beethoven: Concert pour violon exécuté par Mr. le prof. Kneisel.
2. Fréd. Chopin: Valse de concert. Mazurka (op. 33), Exécutée par Adeline de Germain.
3. Tartini: Les trilles du diable (sonate) par Mr. le prof. Kneisel.
4. Fréd. Chopin: Marche funèbre. Exécutée par Adeline de Germain.
5. Paganini: Monocorde de l'opéra Moïse de Rossini — par Mr. le prof. Kneisel.

II.

6. Fr. Liszt: Rapsodie hongroise — par Adeline de Germain.
7. Kneisel: Polonaise mazurka. Sérénade — par Mlle Ad. de Germain et Mr. le prof. Kneisel.

8. Fréd. Chopin: Polonaise. — A. de Germain: Boléro espagnol Adeline de Germain.

9. Bazzini: Ronde des lutins (scherzo fantastique) par Mr. le prof. Kneisel.

10. A. de Germain: Airs nationaux — par M-elle Adeline de Germain.

Tanárok értekezlete Szegeden. Az állami főreáliskola tanárainak megbízásából Hegedűs Pál, volt kikindai s jelenleg szegedi főreáliskolai tanár értekezletre hívja össze f. h. 30-dikára az összes vidéki tanárokat. Az értekezlet célja azon sérelmek orvoslása, amelyek évről évre ismétlődnek a vidéki tanárokon, hogy t. i. a magasabb rang osztályba történő előléptetéseknél melőlőzik a törvényes rangsora és vidéki öregebb tanárok kihagyásával soron kívül léptetik elő a budapesti — rendszerint fiatal kezdő tanárokat. Ennek következménye az lesz; hogy ha a VIII. fizetési osztályba bejutnak is a vidékiek, annak magasabb fokozatait vagy nem, igen kevesen fogják valaha elérni, vagy holott a törvény fővárosi és vidéki tanárok közt különbséget nem ismer. A miniszter önkényes eljárása ellen akarunk most a vidéki tanárok — a fővárosiak kizárásával — tiltakozni, s ügyüket a képviselőház foruma elé terjeszteni. — Találkozóhely: az állami főreáliskola tornacsarnoka Szegeden; idő: szept. 30 d. e. 9 óra.

Felségsértés egy olvasó körben. Kis-Zomborról, mélyen felháborító esetet közöl velünk ottani levelezőnk. Tóth István gazdálkodó az olvasó körben ő Felsege a király személyét, Bal'a István községi bíró és a jegyző jelenlétében sértő szavakkal illette. Mint értesülünk a bíró és a jegyző megtették Tóth ellen a feljelentést.

Gyász rovat. Fájdalmas csapás érte dr. Vaszkó Endre kir. alügyészt és családját, anyósa özv. Kleska szül. Bartek Adelheid ötvenhat éves korában szept. 24-én rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt urnó leánya látogatására jött Nagy-Kikindára. Itt érte utol régi szivbaja, mely kioltotta életét. Temetése ma reggel ment végbe, a melyen a családtagokon kívül, a kir. törvényszék bírói kara és a kir. ügyészség testületleg jelentek meg. A család a következő gyász jelentést adta ki:

Megtört szívvel közöljük rokonainkkal és ismerőseinkkel a szomorú hirt, hogy forrón szeretett anyja illetve anyós és nagy anyánk özv. Kleska szül. Bartek Adelheid ma reggel 1/4 órakor a halotti szentségek felvétele után életének 56 évében rövid és kínos betegségben jobb létre szenderült. A drága halott hült tetemei szerdán d. e. 9 órakor fognak a vásártéri rom. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Nagy-Kikindán, 1900 szeptember 24-én. Béke hamvainak!

Előléptetések. Az igazságügyminiszter: Kimich Antal kir. törvényszéki telekkönyvvezetőt a X. fizetési osztály első fokozatába, Radak Milos kir. ügyészségi irnokot pedig a XI. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

A velencei zarándoklat. Az a háromszáz zarándok, kiket D e s s e w f f y

püspök vezet Szent Gellért sirjához, f. h. 24-én érkezett Velencébe. A lakosság a legnagyobb rokonszenvet tanúsította a magyarok iránt. A magyarok tiszteletére rendezett hangverseny a Mark téren Brahms *Danses hongroises*-ével végződött, mire a sok jelen volt magyar hatalmas éljenzésbe tört ki. Másnap a fő ünnepiesség színhelye a *San-Giorgio* templom volt, a hová délután két órakor vitték át Szent Gellért hamvait a S a n-D o n a t o templomból, s ott nagy ünnepiességgel helyezték el. — Városunkból az ájtatos zárandoklatban W a c h t e l L e o rendőrkapitány vesz részt.

Csaló ügynökök. Bocsárról jelentik lapunknak, hogy Kapetanov Gyurica gazdálkodó közs. albiró feljelentést tett a vizsgáló bíróságnál két, állítólag nagykikindai, biztosító ügynök üzérkedései ellen. Nem régiben, ugyan is, megjelent házánál két uriasan öltözött fiatal ember s magukat biztosító ügynököknek adva ki, megkérdezték őt nem akar-e tűzkár ellen biztosítani. Kapetanov azonban kijelentette hogy nem biztosít. Legnagyobb meglepetésére a minap a *Bécsi biztosító társaság* szegedi főügynökségétől egy tíz évre kiállított tűz elleni biztosítási kötvény érkezett nevére a postán, melylyel egyttal kötelezi magát a biztosító társaságnak évi 66 korona biztosítási díj fizetésére. Azonnal értesítette az esetről, a szegedi főügynökséget, hogy ő nem biztosított és hogy ő semmi féle kötelező iratott nem irt alá. A szegedi főügynökség azonban kijelentette, hogy miután a biztosító iratok szabályszerűen vannak kiállítva, a biztosításhoz feltétlenül ragaszkodik és amennyiben Kapetanov a részletet be nem tartaná a biztosító társaság kénytelen lesz per útján azt behajtani. Mint értesülünk a két ismeretlen biztosító ügynök többeket is becsapott. Valószínű a biztosító társaságtól a biztosítások után járó jutalékok ily módon csalják ki.

Halálozás. A Plechl, Poroszkay és Vinczehidy családokat gyász érte felső-wattai Wattay-Pelbárt Miklós megyebizottsági tag földbirtokosnak folyó szept. hó 25-én életének 62-ik évében történt elhalálása által.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Vinczehidy Ernőné szül. Wattay Margit úgy a saját, mint fitestvérei Wattay Endre, Dezső és Miklós, férje Vinczehidy Ernő, nagyanyja özv. Poroszkay Katalin, nagybátyjai Wattay Bertalan s ennek neje Emilia, Wattay Vincze s ennek neje Maria, Poroszkay Béla és dr. Plechl Szilárd, nagynénje dr. Plechl Szilárdné, valamint a többi rokonság nevében fájdalommal tudatja, hogy felejthetetlen jó édes atyja felső wattai Wattai-Pelbárt Miklós folyó évi szeptember hó 25-én reggeli 1/2 7 órakor; életének 62-ik évében, hosszas betegség után jobblétre szenderült. A megboldogult f. évi szeptember hó 26-án délutáni 1/2 4 órakor fog az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tételni. Nagybecskerek, 1900 évi szeptember hó 25-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Szerencsétlenség. Két szenthuberti gazda, névszerint Ludche Márton és apósa Wotreng Antal a napokban üres kocsijokon tértek haza a mezőről. A falu közelébe érve, nagy porfelhőbe kerültek, a mely porfelhőből egy elszabadult ménes bontakozott ki, amely egyenesen kocsijuknak tartott. A gyorsan száguldó lovak fölbori-

tották a kocsit, amiből a két gazda kibukott, mindketten súlyos sérüléseket szenvedve. Ludche pár nap mulv szenvedett sérülései következtében meghalt. A szerencsétlenség alkalmával egy ló azonnal kiadta párját s a ménesből mintegy 30 ló kisebb nagyobb sérüléseket szenvedett.

Gyilkosság. Telefon tudósítást kaptunk arról, hogy *Tabakovits Béla* egresi sjegyzőt tegnap este, midőn lakására igyekezett — orozva lelőtték.

Életunt matróna. Keller Bálintné 60 éves öregbudárné, szerdán reggel egy szőlőben egy fára felakasztotta magát és mire észrevette férje az asszony eltűnését, már teljesen kihűlt volt. Az asszony már régóta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával és ennek többször kifejezést is adott. Megunta ezt a nehéz életet, mert folyton betegeskedik. A holttestet dr. Szimits v. orvos vizsgálta meg és rajta a kül-erőszak semmi nyomát nem találta fel.

A magyar királyi földmivvelésügy. miniszterium folyó évi szeptember hó 13-áról kelt 8347—1900 eln. sz. leiratával az 1901 évi január hó 1-én be-töltendő állami állatorvosi állásokra a pályázatokat kiírta és a pályázati kérvények folyó évi október hó 15-ig nyújthatók be, és pedig azoké, kik jelenleg közszolgálatban állanak felettes hatóságok útján közszolgálatban nem állók, közvetlenül a földmivvelésügy miniszteriumnál.

A régi postai értékjegyek beváltása. A temesvári posta és távirda igazgatóságtól a következő osztrák értékű régi franco-jegyeket és egyéb régi értékekkel, ha azok valódiak, épek és használatlanok, a posta (és távirda) hivatalok, folyó év október 1-től bezárólag december hó 31-ig terjedő három havi határidő folyana alatt abemutató kívánsága szerint — új kibocsátású (fillér értékjelzésű) francojegyekre és egyéb értékekkel becsereleik. Folyó évi december hó 31-én tul az osztrák értékű régi franco jegyek és egyéb régi érték. cikkek becserelésre többé el nem fogadtatnak

Közgazdaság.

Előkészületek az őszi vetéshez.

Alig van foglalkozás, mely oly sok gonddal járna, mint épen a gazdaság. Be se fejeződik még az azon évi munkálatok hosszú sorozata, s máris újabb meg újabb intézkedések teendők a jövő érdekében. Legalább így kellene történni minden oly gazdaságban melynek célját nemcsak a jelen megélhetéshez szükségesek beszerzése, hanem a jövőre való minél körültekintőbb gondoskodás is képezi. Alábbiakban nem vélünk felesleges munkát teljesíteni, midőn egynehány jó tanácsban körvonalozzuk, tehát azon teendőket melyek az őszi vetés sikere s ez által a jövő megélhetés alapjának biztosítása érdekében szükségesek. Az őszi vetés sikereinek egyik alap feltétele a talajnak biztosítása érdekében szükségesek. Az őszi vetés sikerének egyik alap feltétele a talajnak gondos előkészítése. Ugy a búzának, mint a rozsnak kitünő előveteményét képezi az egyéves avagy az évelő takarmány, de csak akkor, ha utuna a földet jól készítettük elő. A

jó előkészítés alatt egy részt a szántások helyes megfelelő időben való gondoskodást kell érteni. Nézzük csak mi a teendőnk e tekintetben? A mint haza került az elővetemény, első gondunk legyen a tarlót minél hamarabb feltörni és pedig sekélyen, mert ha ezt tenni elmulasztjuk, az elővetemények bekerülte után jó állapotban levő talaj összetömődik, meleg idővel kiszárad és a későbbi szántás nehezen és rosszul végezhető, ezt követi egy idő múlva a második, mély, vagyis keverőszántás és közvetlenül vetés előtt a középmély szántás. Vannak akik azt tartják, hogy pl. here után egy szántás is teljesen elegendő, véleményünk szerint ez csak akkor lesz megengedhető, ha here nagyon későn kerül le s a buza korán vetjük el, de ily esetben is czélszerű lesz hántó vassal ellátott ekékkel szántani, mert ha a herét egyszer és mélyre vagy középmélyre szántjuk, akkor az alászántott heretövek közül sok kihajt és elgyomosítja a vetést. A magától értetődik, hogy ha a buza alá többször szántunk, az egyes szántások között boronálni esetleg hengerezni is szükséges leendő, hogy mikor hányszor, azt a talaj állapota állapota határozza meg. A tápanyagokról való gondoskodás szintén egy fontos feladat, s ezt illetőleg megvao könnyítve a gazda teendője, a mennyiben számos példával, számos kísérlet eredményével van már beigazolva az, hogy az őszi buza és őszi rozs azon növények közé tartozik, melyek a műtrágyát legjobban meghálálják. Eddigi tapasztalatnink szerint a magyar holdanként adott 100. kg. 16—18%-os szuperfoszfát teljesen kielégítő, ha ezt a vetőszántás előtt szórjuk ki és leszántjuk. Ha azonban talajunk nitrogénben szegény, akkor azt is bótolni kell chilisálétrommal oly módon, hogy azt a vetésre szeptember s október hónapokban, vagy esetleg tavaszszal egyszerűen elszórjuk. Ha felemlítjük még azt, hogy ott, a hol ez idén a buza vagy rozs aszott, töpörödött sok léha szemet adott, szükség leendő a magcsere. illetve felújítás is, úgy elsoholtuk mindazon tényezőket, melyeknek figyelembe vétele egyelőre elegendő.

IRODALOM. SAJTO. MŰVÉSZET.

Uj formák. Egy egész korszaknak jellemző adata lesz az, hogy mikor a „Magyar Szó“ lelkes csapata összeállott a Szabadelvűségnek, az Igazságnak és a Magyarságnak erős szavú riadóját megteremteni: új formákat kellett megalkotnia. Az újságírásnak meglévő ezernyi sablonjait a megalkuvás, az elferdítés, a talpnyaló dicsőítés és az aggódo megjuhászkodás foglalta le magának; ám az igazmondásnak nem volt taposott ösvénye Magyarországon. Forrongó erővel kellett tehát a „Magyar Szó“-nak utat törnie a kietlen sziklarétegen át.

Ime, így született meg a „Magyar Szó“ mai uj, szokatlan, friss formájában. De csak látszólag a forma az uj, valójában a tartalom az. A forma csak köntöse an-

nak a nagy és szabad szellemnek, mely e lapnak minden rovatát irányítja. A „Magyar Szó“ nem elégszik meg azzal, hogy édeskés hangú társalgója legyen a közönségnek. Harezi jelmezben s nem kozmopolita frakkot öltve áll a küzdők sorai elé. Ez az egyetlen harez, melynek nyomán nem a pusztulás, hanem a föllendülés jár: a harez az Igazságért.

A „Magyar Szó“ Magyarországnak legagilisebb és legmagyarabb lapja. Harezos lap, mert hiszen ma a magyarságért Magyarországon harezolni kell. De újság is, mely olvasóit pontosan tájékoztatja, hogy mi az, miért és mi az, a mi miatt harezolniunk kell.

Budapesten este 6 órakor, a vidéken kora reggel ott van minden olvasó kezében, tájékoztatva őt a nap eseményeiről s megadva neki az információkat ama nézetek felől, a melyek az ország fejlődésének irányaira nézve a közönséges mértéken felül álló hazafiak gondolkodásában kiképződnek.

A „Magyar Szó“ előfizetési ára: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fill. Előfizetéseket legelőnyösebb postautalványon közvetlen a kiadóhivatalhoz Budapest, IV. Sarkantyus-utca 3 sz. alá küldeni.

— **A szegedi vernissage.** A Képzőművészeti Egyesület negyedik kiállítását, melyet Stelczer Frigyes államvasuti főfelügyelő, egyesületi elnök és Erdélyi Béla, az egyesület igazgatója rendezése nyomán állított össze a Képzőművészeti Egyesület, a megnyitáznál nagy közönség volt jelen és remélhető, hogy a tárlatnak egész tartalma alatt éppen ily nagy közönsége lesz. A tárlat egy hónapig fog tartani. Ez a negyedik kiállítás, melyet a Képzőművészeti Egyesület rendezett. Az egyesület nagy buzgalommal csinálta meg az idej kiállítását, mely egyike a legsikerültebbeknek. A kiállítás nemcsak a kulturpalota nagytermét foglalja el, hanem azonkívül még négy más termet vesz igénybe. A városi képtár képeinek máshol kellett helyet adni, sőt magának az emléttárnak falait is fel kellett használni, hogy a képek elférjenek, ezenfelül pedig a palota mellékhelyiségeit és kupolacsarnokát is felhasználták a képkiallítás céljaira. A tárlaton a legtöbb fővárosi festő képviselve van. Telepy, Vágó, Balló Ede, Hegyesi Miklós, Jendrássik, Károlovsky Bertalan, Tölgyessi Artur, Kacziány Odón, Csók István, Vass Gyula, Róna József, Szigeti Miklós és masok érdekes képeket küldtek Zichy Mihály Pétervárró két nagy színezett szénrajzot küldött: az Autodafé és A bor hatalma című két képet. Nagy vásznakban nincs hiány, de különösen kiemelendő Tornai Gyula nagy kupe: Hunyady János halála. Ez a szép nagy kép nagy közönséget fog vonzani, mert a kiállítás közönsége főként az aktusok iránt érdeklődik, különösen a magyar történelem eseményei iránt. A festők az idej kiállításra sok apró dolgot is küldötte, egy tertem ezekkel van tele és természetesen ezeknek a képeknek akad majd leghamarabb vásárlója, Már most vásároltak magánosok, nyolcz tiz képet pedig meg fog venni a Képzőművészeti Egyesület és a város is, melynek költségvetésébe e célra több mint háromezer forint van felvéve. A város

közönsége körében nagy az érdeklődés és a vidékről is valószínűleg nagy közönség fog Szegedre jönni a tárlat megtekintésére.

Vasuti közlekedés.

Érvényes 1900. május hó 1-től.

A vonat indul Nagy-Kikindáról:

Budapest felé:	sz. v. reggel .	6.34
	mely csak Szegedig megy.	
Budapest felé:	gy. v. reggel	8.54
	sz. v. d. e. .	11.08
	gy. v. d. u. .	3.03
	sz. v. este .	5.59
	csak Szegedig	
	sz. v. éjjel .	11.15
Temesvár felé:	sz. v. reggel .	6.32
	gy. v. délben.	12.48
	sz. v. d. u. .	3.57
	gy. v. este .	6.59
	sz. v. este .	8.05
	sz. v. éjjel .	3.48
Nagy-Becskerek felé:	v. v. éjjel .	4.10
	sz. v. d. u. .	1.26
	sz. v. este .	7.15

A vonat érkezik Nagy-Kikindára:

Budapest felől:	sz. v. reggel .	6.22
	gy. v. délben.	12.42
Budapest felől:	sz. v. d. u. .	3.37
	gy. v. este .	6.57
	sz. v. este .	8.00
	sz. v. éjjel .	3.23

Ezen személyvonathoz csatlakozik Szegeden Budapestről este 10.10 órakor induló és Szegedre éjjel 1.31 perczkor érkező gyorsvonat.

Temesvár felől:	sz. v. reggel	6.31
	gy. v. reggel .	8.51
	sz. v. d. e. .	10.53
	gy. v. d. u. .	2.57
	sz. v. este .	5.55
	sz. v. este .	10.57
Nagy Becskerek felől:	sz. v. reggel .	8.44
	sz. v. d. u. .	2.54
	v. v. éjjel .	10.42

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. KISS KÁROLY.

Kiadói-Nyomda, Szeged M. Nagy-Kikindán.

Telefon szám: 15.

Hirdetések.

Nyilttári közlemény minden sora 20 fill.

Hirdetési díjak: Egész oldal 40 kor. Kisebb hirdetések ezen egységár arányában számítatnak
Hirdetéseket főlvétetnek: a fővárosi és külföld nagyobb hirdetési irodákban, Nagy-Kikindán a kiadó hivatalban.

CZIMBALOM.

Egy teljes jó karban levő kitünő hangú

pedálos czimbalom

eladó.

Büvebbet a lap kiadóhivatalánál megtudhatni.

Kiadói-Nyomda

(Jung-féle házban)

elvállal mindennemű nyom-
dai munkálatokat a legol-
csóbb áron, legpontosabban
és legizlésesebb kivitelben.

Kis hirdetések

felvételnek e lap

Kiadóhivatalában

Allást keresők, munkaadók, vevők és
eladók, bérlők és bérbeadók és mind-
azok, akik a nagyközönség köré-
ből keresik az érdekelt feleket,
hirdessenek a

„Torontáli Közlöny“ Kis hirdetések

rovatában.

A kis hirdetések rovatában :
minden szó egyszeri beiktatása 2 fillér,
vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül.

Vidékről igen kényelmesen be-
küldhetők a kis hirdetések posta-
utalvánnyal, mert a postautalvány
szelvényére a kis hirdetés szövege
is könnyen elfér. Az eljárás igen
egyszerű, mert mindenki kiszá-
míthatja a kis hirdetés árát.

A „Torontáli Közlöny“

kiadóhivatala Népkert utca
7. szám.

Felette praktikus útra. — Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

(Hiv. bizonyl. Bécs jul. 3. 1887.)

Sarg's
Kalodont.

elismert legjo' b

FOGTISZTÍTÓSZER

A szájnak fog- vagy szájvizzel való öblítése magába véve nem
elég a fogak teljes tisztán és jókarba tartására. Erre a célra ok-
vetlenül szükség van egy állandóan üdítő olyan fogcserme haszná-
latára, mint a Sarg-féle Kalodont, mely csövekben való praktikus
csomagozása miatt ezen követelményeknek teljesen megfelel.

466,

Esemény
a magyar
irodalomban !

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖRTÉNE-
LEM KLASSIKUS KÖNYVE, A
LEGGAZDAGABB TÖRTÉNEL-
MI KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigélé három kötet jelent
meg. — Négy havonkint jön
egy-egy kötet

Bővebbet a prospektus, melyet min-
denki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar
írók közreműködésével :

Marczali Henrik

Megrendelhető
3 korona
csekély helyi részlet-
fizetésre

e rendelőlapp segélyé-
vel, mely kivágandó
és levelezőlappra ra-
gasztva, hozzánk be-
küldendő.

Révai Testvérek iro-
dalmi intézet Részvény
társaság

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 18

A nagy képes világtörténet

azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az el-
ső teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő
világtörténelem.

A nagy képes világtörténet

megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult
értéktelessé vált.

A nagy képes világtörténet

az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a
ki művelt ember akar lenni.

A nagy képes világtörténet

az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom
hazaszeretettel és összetartást tanul.

A nagy képes világtörténet

fejleszti a műizlést, táplálja a tudást, nemesíti lelkét

A nagy képes világtörténet

brilláns stílusával és pompás illusztrációival nemesak
tanít, hanem oktató gyönyörködtet is és a legna-
gyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Irodalmi Intézet Részvény-
társaságtól Budapesten a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigélé három
kötet jelen meg s a további kötetek 4 havonkint jelennek meg. Kötelezem ma-
gam a társaság pénztárába Budapesten a szállítástól kezdve 3 koronát havon-
kint mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az eset-
leg elmaradó részeket költségemre postai megbízás útján szedhetők be és en-
nek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A
mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók.

Név :

Kelt :

Állás :